

PREZES URZĘDU
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Delegatura w Bydgoszczy
85-097 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 34
Tel. (0-52) 345-56-44, Fax (0-52) 345-56-17, Tel. Centrala (0-52) 3254-100
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dn.8 czerwca 2002r.

Znak: RBG-561-S-1/01/MT/264

Decyzja nr RBG-14/2002

Na podstawie art. 11 ust.1 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dn. 15.12.2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319), po rozpoznaniu sprawy wszczętej na wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej „Pojezierze” w Olsztynie, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **nie stwierdza się** stosowania przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Olsztynie praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku dostaw wody i odbioru ścieków na terenie miasta Olsztyna, poprzez naruszenie:

- 1) art. 1 ust. 1 cyt. wyżej ustawy, wskutek zmuszenia Spółdzielni Mieszkaniowej „Pojezierze” w Olsztynie do samodzielnego rozliczania się z jej członkami za dostawę wody i odbiór ścieków przy jednoczesnej odmowie zawarcia umowy na wspólną windykację roszczeń od niesolidnych członków Spółdzielni,
- 2) art. 8 ust. 2 pkt 1 cyt. ustawy, wskutek:
  - a) jednostronnego narzucenia Wnioskodawcy opłat za wodę i ścieki,
  - b) niezachowania 3. miesięcznego okresu wypowiedzenia,
  - c) nie wyrażenia zgody na przyjęcie, że ilość odprowadzanych ścieków jest niższa od ilości pobieranej wody,
- 3) art. 8 ust. 2 pkt 3 cyt. ustawy, wskutek odmowy zwrotu kosztów poniesionych przez Wnioskodawcę na utrzymanie sieci,
- 4) art. 8 ust. 2 pkt 6, cyt. ustawy wskutek:
  - a) odmowy zawarcia przez Uczestnika umowy najmu pomieszczeń hydroforni i uiszczania należności za energię zasilającą hydrofornię,
  - b) odmowy utrzymania i eksploatacji sieci.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 8.01.2001 r., doręczonym do UOKiK Delegatura w Bydgoszczy w dniu 31.01.2001 r. (zwanym dalej urzędem antymonopolowym), Spółdzielnia Mieszkaniowa „Pojezierze” w Olsztynie (zwana dalej Wnioskodawcą) wystąpiła z wnioskiem o wszczęcie postępowania p-ko Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Olsztynie (zwanemu dalej Uczestnikiem) pod zarzutem nadużycia pozycji dominującej i naruszeniu art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów z dnia 24.02.1990 (Dz. U. Nr 49 poz. 318 z 1997 r., z późn. zm.), poprzez:

- 1) tryb wprowadzania podwyższonych opłat za wodę i ścieki w dniu 30.10.2000 r.,
- 2) wysokość opłat za wodę i ścieki narzuconych Wnioskodawcy jednostronnie i obowiązujących z dniem 1.11.2000 r.
- 3) odmowę zawarcia umowy najmu pomieszczeń, w których usytuowano hydrofornie pozostające własnością Uczestnika,
- 4) odmowę uiszczenia należności za energię elektryczną zasilającą hydrofornie,
- 5) odmowę utrzymania i eksploatacji sieci.

Wnioskodawca uzasadnił sformułowane zarzuty:

- a) powołaniem się przez Uczestnika – przy zmianie wysokości opłat – na Uchwałę nr 142/212/00 Zarządu Miasta Olsztyna, zamiast negocjowanie tych opłat,
- b) narzuceniem nierealnych terminów dokonywania odczytów liczników zużycia wody – bez wyjaśnienia użytego zwrotu „nierealny termin”,
- c) ustalaniem przez Uczestnika zużycia wody na dzień wprowadzenia nowych opłat – w oparciu o ilość dziennego zużycia wody odbiorcy – wyliczanej wg średniej za okres poprzedzający zmianę opłat, co – zdaniem Wnioskodawcy – narusza interesy innych najemców i użytkowników lokali SM „Pojezierze”,
- d) bezskutecznym (od października 1999 r.) domaganiu się od uczestnika zapłaty odszkodowania za bezumowne korzystanie z pomieszczeń, w których znajdują się przekazane Uczestnikowi, urządzenia hydroforni,
- e) wypowiedzeniem (k. 249) w październiku 1999 r. porozumienia z grudnia 1992 r. w zakresie ponoszenia kosztów zużytej energii elektrycznej przez urządzenia hydroforni.

Ponadto pismem z dnia 18.06.2001 r., doręczonym 21.06.2001 r., Wnioskodawca zmodyfikował swoje stanowisko, wnosząc o wszczęcie postępowania wyjaśniającego w celu ustalenia, że Uczestnik narusza interesy konsumentów poprzez:

1. narzucenie Wnioskodawcy w sposób jednostronny wysokości opłat za wodę i ścieki,
2. tryb wprowadzenia podwyższonych opłat za wodę i ścieki, co narusza – zdaniem Wnioskodawcy – art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
3. odmowę zawarcia umowy najmu pomieszczeń, w których usytuowane są hydrofornie pozostające własnością Uczestnika,
4. odmowę uiszczenia należności na energię zasilającą hydrofornie,
5. odmowę utrzymania i eksploatację sieci, tj. naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 6 cyt. wyżej ustawy.

W uzasadnieniu Wnioskodawca podtrzymał swoje stanowisko zawarte w piśmie z dnia 8.01.2001 r. oraz dodatkowo podniósł, że:

- powinien być uprzedzony z 3. miesięcznym wyprzedzeniem o zmianie stawek opłat, ponieważ ustawa o najmie lokali nakłada obowiązek zawiadamiania (Wnioskodawca nie określił kogo – k.110) o zmianie stawek opłat na 3 miesiące przed ich wprowadzeniem,
- domaga się negocjowania opłat, gdyż jednostronne i ich narzucanie zbiorowemu odbiorcy jest nadużywaniem pozycji dominującej,
- nadużywaniem pozycji dominującej jest również fakt że uczestnik nie chce wyrazić zgody na zmianę umowy o dostarczaniu wody i odprowadzaniu ścieków poprzez przyjęcie, iż ilość odprowadzanych ścieków powinna odpowiadać 90 % pobranej wody,
- Uczestnik przejął sieć w trybie art. 49 Kc, a nie ponosi kosztów jej napraw osiągając przychody (k. 111),
- Uczestnik odmówił zawarcia umowy na windykację należności za wodę i ścieki przerzucając w ten sposób ryzyko z wiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej na Wnioskodawcę.

W piśmie z dnia 2.07.2001 r. (k. 129) Wnioskodawca zarzucił, że płaci o 12 groszy więcej za 1 m³ wody i ścieków od odbiorcy indywidualnego.

Pismem z dnia 24.08.2001 r. w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Delegatura UOKiK w Bydgoszczy zawiadomiła strony o zakończeniu postępowania (k. 172), a Wnioskodawca pismem z dnia 7.09.2001 r. (k. 176) wniósł o otwarcie i wznowienie postępowania dowodowego p-ko PWiK sp. z o.o. w Olsztynie w związku z naruszeniem art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 15.12.2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1316). W uzasadnieniu Wnioskodawca powołał się na tabelę nr 2 będącą załącznikiem do rozporządzenia RM z dnia 18.12.1996 r. w sprawie urządzeń zaopatrzenia w wodę... (Dz. U. Nr 151, poz. 716) (k. 194), z której wynika, że zezwala się na zastosowanie normy zużycia wody bez obowiązku zainstalowania dodatkowych wodomierzy. Ponadto – wg Wnioskodawcy – Uczestnik w stosunku do innych kontrahentów stosuje 3. miesięczne okresy rozliczeniowe za użytą wodę i odprowadzone ścieki (k. 182 – 184), podczas gdy wg projektu umowy przedstawionego Spółdzielni, narzuca się jej jednomiesięczny okres rozliczeniowy. Naruszenie cyt. wyżej przepisu polega również – wg Wnioskodawcy – na ponoszeniu przez Spółdzielnię kosztów pobierania i odprowadzania należności za wodę i ścieki oraz kosztów procesowych i egzekucyjnych wobec niesumiennych odbiorców, co powinno obciążać PWiK sp. z o.o. w Olsztynie.

Na rozprawie administracyjnej w dniu 18.02.2002 r. Wnioskodawca podtrzymał swoje stanowisko dodatkowo wyjaśniając, iż ilość odprowadzanych ścieków powinna być niższa od ilości pobieranej wody, bo część z niej jest zużywana do podlewania terenów zielonych Spółdzielni. Stanowisko takie – zdaniem Wnioskodawcy – znajduje swoje odzwierciedlenie w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 14.01.2002 r. w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody – tabela nr 2 (Dz. U. Nr , poz. 70),(k. 241), co stanowi kontynuację rozporządzenia RM z dnia 18.12.1996 r. w sprawie urządzeń zaopatrzenia w wodę...(Dz. U. Nr 151, poz. 716) (k. 194).

Pismem z dnia 28.02.2002 r. Wnioskodawca przedłożył odpis umowy z dnia 30.12.1994 r. nr 39/94 (k.256 –259) wraz z porozumieniem z dnia 2.02.1995 r. (k. 253) i załącznikiem do umowy ustalającym szczegółowy wykaz prac (k.254-255) przyznając, że to na Wnioskodawcy spoczywa cały ciężar utrzymania sieci (k. 250/251), tyle tylko, że Uczestnik kosztów tych nie zwraca i nie zgadza się na uwzględnienie tych kosztów w cenie wody i ścieków, co – wg Wnioskodawcy – wyczerpuje dyspozycję art. 8 ust. 2 pkt 3 cyt. wyżej ustawy, tj. Uczestnik narzuca uciążliwe warunki umów przynoszące mu nieuzasadnione korzyści, a ponadto narusza art. 8 ust. 1 cyt. ustawy poprzez zmuszenie Spółdzielni do rozliczania się z odbiorcami. W pozostałych kwestiach Wnioskodawca powtórzył przytoczoną wcześniej argumentację, jednakże przytaczając art. 8 ust. 1 pkt 1 (przepis taki nie istnieje) i art. 8 ust. 2 pkt 3 cyt. ustawy po raz kolejny zmodyfikował, a w gruncie rzeczy rozszerzył, zgłoszone roszczenia, albowiem w/wym przepisy zostały przez Wnioskodawcę przywołane po raz pierwszy w toku trwania postępowania. W końcowej części w.w. pisma Wnioskodawca zarzuca Uczestnikowi naruszenie interesu publicznego, bo – jak uzasadnia – stosowane przez niego praktyki dotyczą Spółdzielni zrzeszającej 35,5 tys. mieszkańców (k. 251), a w kolejnym piśmie z dnia 1.03.2002 r. kwestionując ponownie naruszenie interesu publicznego przez Uczestnika, ogranicza się do stwierdzenia, iż Spółdzielnia liczy około 12 tys. członków (k. 264).

Ostatnim pismem z dnia 21.03.2002 r. (k. 310) Wnioskodawca nie dopatrył się możliwości zawarcia ugody z Uczestnikiem, który takie propozycje przedłożył, i podtrzymał zajmowane dotychczas stanowisko.

Uczestnik w piśmie z dnia 28.02.2001 r. wyjaśnił, że:

- 1) tryb wprowadzania opłat za wodę i ścieki nie naruszył żadnych przepisów,
- 2) wysokość opłat została ustalona zgodnie z zasadami określonymi w § 3 ust. 3 i 4 rozporządzenia RM z dnia 18.12.1996 r. w sprawie urządzeń zaopatrzenia w wodę... (Dz. U. Nr 151, poz. 716),
- 3) odmawiał zawarcia umowy na najem pomieszczeń, w których usytuowane są hydrofornie, ponieważ na podstawie porozumienia z 1992 r. o przejęciu urządzeń technologicznych hydroforni, Spółdzielnia nie pobierała opłat za świadczoną usługę,
- 4) zgodnie z cyt. porozumieniem (k. 31) koszty energii elektrycznej i ciepłej ponosić miała Spółdzielnia,
- 5) Uczestnik utrzymuje i eksploatuje sieć wodociagową i kanalizacyjną, która formalnie przekazana została na jej majątek i jest gotowy do przejęcia sieci zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W uzasadnieniu Uczestnik dodatkowo argumentował, iż zmiany opłat za wodę i ścieki zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu Miasta, a nadto kwestia ta była już rozpatrywana przez UOKiK prawomocną decyzją nr 8/99 (RBG-561-006/98/1769/RJ, w której przyjęto, że Uczestnik może zmieniać stawki opłat za wodę i ścieki bez wypowiedzania warunków umowy. Pomimo wyroku sądu antymonopolowego z dnia 19.06.1996 r. sygn. akt XVII Amr 26/96, z którego wynika, iż hydrofornie nie są urządzeniami, które z mocy prawa winien obsługiwać Uczestnik (k.35), obsługuje on jedynie hydrofornie należące do Wnioskodawcy, natomiast kwestie związane z opłatami za czynsz i energię elektryczną zawisły przed Sądem Okręgowym w Olsztynie z powództwa Wnioskodawcy i tym samym nie należą do kompetencji UOKiK. Jeżeli chodzi o zagadnienia dotyczące sposobu i trybu przejmowania sieci dotychczas nie przekazanych przez Wnioskodawcę oraz kosztów związanych z utrzymaniem sieci, to – wg Uczestnika – kwestia ta podlega kognicji sądów powszechnych. Wg Uczestnika jego udział na terenie Olsztyna w rynku dostarczania wody wynosi 98,8 %, a skanalizowania 94,9 % (k. 51).

Pismem z dnia 19.06.2001 r. (k. 125) Uczestnik deklарował chęć zawarcia ugody i przejęcia sieci ,ale zgodnie z uchwałą Zarządu Miasta Olsztyna z dnia 9.06.1998 r. nr 169/43/98, co powtórzył w piśmie z dnia 13.08.2001 r. (k. 169) powołując się przy tym na wyrok sądu apelacyjnego w Warszawie z dnia 7.02.2000 r. sygn. akt 1 ACa 1213/99 (k. 171 a – i). Pismem z dnia 6.12.2001 r. (k. 216) Uczestnik powołując się na rozporządzenie RM z dnia 18.12.1996 r. w sprawie urządzeń zaopatrzenia w wodę... uznał, że domaganie się przez Wnioskodawcę obniżenia ilości odprowadzenia ścieków w stosunku do pobranej wody (przyczyna – zużywanie jej do podlewania terenów zielonych) jest bezzasadne, bo przywołana przez Wnioskodawcę tabela nr 2 dotyczy jedynie ogródków przydomowych i działek rekreacyjnych. Uczestnik powołał się w tym zakresie również na dotychczasową umowę dot. dostarczania wody i odbioru ścieków (k. 217), która nie przewidywała obowiązku obniżania ilości odprowadzanych ścieków. Wg Uczestnika Wnioskodawca powinien opomiarować ilość wody zużytej do podlewania – zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 7.06.2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747).

Na rozprawie administracyjnej w dniu 18.02. 2000 r. Uczestnik podtrzymał dotychczasowe stanowisko, a ponadto w piśmie z dnia 4.03.2002 r. – uzasadniając je – powołał się na wyrok NSA z dnia 5.02.2002 r. sygn. akt IV S.A. 2861/00 i 2862/00 (k.283) oddalającym skargi na uchwały Rady Miasta i Zarządu Miasta Olsztyna w tym zakresie, tj. nr 142/212/00 z dnia 26.10.2000 r. i XXXVI/589/2000 z dnia 27.09.2000 r.

Organ antymonopolowy ustalił, co następuje.

Strony łączyła umowa nr 1/124/88 z dnia 14.04.1988 r. na dostawę wody i odbiór ścieków (k. 217), która nie przewidywała obowiązku obniżania ilości odprowadzanych ścieków w stosunku do ilości dostarczanej wody, z uwagi na zużywanie jej części do podlewania terenów zielonych Spółdzielni, jak również nie zobowiązywała Uczestnika do prowadzenia negocjacji przy zmianie wysokości opłat za wodę i ścieki i nie ustalała konkretnego terminu w jakim Uczestnik powinien uprzedzić Wnioskodawcę o planowanych podwyżkach. Uchwałą z dnia 27.09.2000 r. nr XXXVI/589/2000 Rada Miejska w Olsztynie uchwaliła zasady ustalania opłat, a Zarząd Miasta Olsztyna uchwałą z dnia 26.10.2000 r. nr 142/212/00 ustalił opłaty za wodę i ścieki. Wyrokiem z dnia 5.02.2002 r. sygn. akt IV S.A. 2861/00 i 2862/00 (k. 283) NSA oddalił skargi na w.w. uchwały, a informacje uzyskane z Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie” (k. 307 a i b) wskazują, że wysokość opłat stosowanych przez Uczestnika nie odbiega od przeciętnej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Ponadto strony zawarły w grudniu 1992 r. porozumienie (k. 31) z którego wynika, że Uczestnik ponosi tylko koszty eksploatacji i remontów urządzeń technologicznych, a pozostałe Wnioskodawca. Pismem z dnia 13.10.1999 r. nr G/7797/99 (k. 249) Wnioskodawca wypowiedział pkt III porozumienia dotyczącego ponoszenia kosztów energii elektrycznej, a nadto podjął próbę obciążenia Uczestnika kosztami za bezumowne korzystanie z pomieszczeń hydroforni, co znalazło swój epilog w Sądzie Okręgowym w Olsztynie (k. 235), do którego Wnioskodawca skierował p-ko Uczestnikowi pozwy o zapłatę z w.w. tytułów. Pismem z dnia 19.06.2001 r. (k. 125) Uczestnik zadeklarował chęć zawarcia ugody odnośnie kolejnego zarzutu, tj. odmowy przejęcia sieci, ale zastrzeżenie, że powinno to odbyć się zgodnie z uchwałą Zarządu Miasta Olsztyna z dnia 9.06.1998 r. nr 169/43/98 (k. 33/34) doprowadziło do impasu w tej kwestii.

W toku trwania postępowania Wnioskodawca poszerzył katalog stawianych zarzutów o:

- zmuszanie Spółdzielni do samodzielnego rozliczania się z odbiorcami (członkami Spółdzielni poprzez odmowę Uczestnika zawarcia umowy o windykację należności za wodę i ścieki, co – wg Wnioskodawcy – stanowi naruszenie „art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy ...” (k. 250 i n.),

- naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 3 cyt. w.w. ustawy poprzez stosowanie w umowach z odbiorcami indywidualnymi norm ilości wody zużywanej do podlewania ogrodów przydomowych przy równoczesnej odmowie stosowania tej zasady wobec Wnioskodawcy.

Organ antymonopolowy zważył, co następuje.

Zmianę opłat za wodę i ścieki oraz tryb ich wprowadzania regulują na rynku miasta Olsztyna uchwały:

- Rady Miasta Olsztyna z dnia 27.09.2000 r. nr XXXVI/589/2000,
- Zarządu Miasta Olsztyna z dnia 26.10.2000 r. nr 142/212/00,

co do których NSA w Warszawie wyrokiem z dnia 5.02.2002 r. sygn. akt IV S.A. 2861/00 i 2862/00 (k. 283) oddalił wniesione nań skargi, a tym samym sposób wprowadzania zmian opłat za wodę i ścieki zgodnie z w.w. uchwałami, co w niniejszej sprawie miało miejsce (k. 2,11) należy uznać za prawidłowe. Również wysokość tych opłat w porównaniu z opłatami stosowanymi przez inne podmioty w woj. warmińsko-mazurskim nie daje podstaw do przyjęcia, że są one zawyżone (k. 307 a, b). Wbrew twierdzeniom Wnioskodawcy wynikającym z pisma z dnia 8.01.2001 r. (nie obowiązująca już) ustawa z dnia 2.07.1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 1998 r. nr 120, poz. 78) nie nakładała na Wnioskodawcę obowiązku informowania członków spółdzielni z 3. miesięcznym wyprzedzeniem o zmianie opłat za wodę i ścieki, albowiem z art. 21 ust. 2 wprost wynikało, że „najemca oprócz czynszu jest obowiązany do uiszczenia opłat za świadczenia związane z eksploatacją mieszkania, w tym opłaty za ... wodę, za odbiór nieczystości stałych i płynnych...”, a zatem 3. miesięczny termin wypowiedzenia wynikający z art. 23 ust. 2 tej ustawy, a dotyczący czynszu, nie może mieć zastosowania do opłat za wodę i ścieki, ponieważ opłaty te – w rozumieniu ustawy – nie są tożsame z czynszem. Również nie znalazł potwierdzenia zarzut Wnioskodawcy dotyczący tego, iż Uczestnik inne podmioty informuje o zmianach z 3. miesięcznym wyprzedzeniem, na dowód czego Wnioskodawca przedłożył faktury (k. 182-184), z których wynika, że upływ czasu między datą wystawienia faktury a ustalonym terminem zapłaty – w żadnym przypadku nie przekroczył 10. dni. Wnioskodawca rozbudował zarzut dotyczący trybu i wysokości opłat za wodę i ścieki poprzez domaganie się od uczestnika zgody na to, by ilość ścieków była ustalana podstawie pobranej ilości wody, lecz pomniejszonej o 10 % z uwagi na to, że taka część pobranej wody jest zużywana na podlewanie terenów zielonych należących do Spółdzielni. Uzasadniając to treścią tabeli nr 2 stanowiącej załącznik do rozporządzenia RM z dnia 18.12.1996 r. w sprawie urządzeń zaopatrzenia w wodę i urządzeń kanalizacyjnych oraz zasad ustalania opłat za wodę i odprowadzania ścieków (Dz. U. Nr 151, poz. 716) (k. 190-194) oraz tabelą nr 2 stanowiącą załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14.01.2002 r. w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody (Dz. U. Nr 8, poz. 70) (k. 239-241). Organ antymonopolowy podzielił w tym zakresie stanowisko Uczestnika przyjmując, że powołane wyżej przepisy nie obligują do obliczania należności za ścieki w oparciu o normy zużycia bez obowiązku instalowania wodomierzy, gdyż przywołane przez Wnioskodawcę załączniki do cyt. wyżej przepisów dotyczą podlewania upraw oraz ogródków przydomowych i upraw rolniczych. Zarówno z treści tych przepisów, jak i z załączników nie wynika, by ich zakres przedmiotowy obejmował tereny zielone Spółdzielni.

Niezależnie od powyższych okoliczności należy mieć na uwadze fakt, że w analizowanym zakresie, strony łączyła umowa nr 1/124/88 z dnia 14.04.1988 r. (k.217), a wypowiedzenie zostało złożone w dniu 29.12.1999 r. (k. 218 a), tymczasem wniosek o wszczęcie niniejszego postępowania został złożony 31.01.2001 r. (k. 1), co oznacza przekroczenie terminów określonych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 24.02.1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547 z późn. zm.) i stanowiącym jego kontynuację art. 93 ustawy z dnia 15.12.2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 319), z których wynika, że skoro zawarcie umowy nastąpiło w 1988 r., to należało wystąpić z wnioskiem o wszczęcie postępowania najpóźniej do końca 1989 r., ponieważ o trwaniu praktyki monopolistycznej można mówić jedynie do czasu zawarcia przez strony umowy. Po zawarciu umowy można mówić jedynie o skutku stosowania praktyki monopolistycznej, a nie o jej byciu. Takie stanowisko zajął Sąd Antymonopolowy w wyroku z dnia 25.02.2002 r. sygn. akt XVII Ama 57/01. Ponadto analizując omawianą kwestię nie do przyjęcia jest pogląd o stosowaniu praktyk monopolistycznych – Lex retro non agit – wynikających z umowy zawartej w 1988 r., skoro w tym czasie nie obowiązywały obie cyt. wyżej ustawy.

Podobne stanowisko organ antymonopolowy był zmuszony zająć rozpatrując zarzut dotyczący odmowy zawarcia umowy najmu pomieszczeń hydroforni i odmowy uiszczenia należności za energię elektryczną zasilającą hydrofornię, albowiem sposób korzystania z niej reguluje zawarte przez strony porozumienie w grudniu 1992 r. (k. 31), które w części zostało wypowiedziane przez Wnioskodawcę 13.10.1999 r. (k. 249), a zatem zgodnie z art. 93 ustawy, z wnioskiem należało wystąpić najpóźniej do końca 2000 r., co w omawianej sprawie nie miało miejsca, a ponadto na skutek pozwów wniesionych przez Wnioskodawcę, kwestie te są przedmiotem postępowań sądowych prowadzonych przed Sądem Okręgowym w Olsztynie – sygn. akt V GC 461/00 i 582/00 (k. 281, 282).

Odmowa utrzymania i eksploatacji sieci przez Uczestnika do czasu jej ewidencji pod względem ilościowym i wartościowym (k. 276) jest zgodna z prawomocną uchwałą Zarządu Miasta Olsztyna nr 169/43/98 (k. 33, 34) z dnia 9.06.1998 r. Ponadto uczestnik w piśmie z 4.03.2002 r. stwierdził, że sieć, która ma być formalnie przejęta została wykonana 20 - 40 lat wstecz (czemu Wnioskodawca w żadnym z pism nie zaprzeczył). W tej sytuacji – zdaniem organu antymonopolowego – brak podstaw do stwierdzenia jakichkolwiek praktyk monopolistycznych (w dacie oddania do eksploatacji sieci nie obowiązywała żadna z ustaw o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym), co wynika także z linii orzeczniczej sądu antymonopolowego w tym zakresie (por. wyroki XVII Ama 56/95 i XVII Amr 36/96). Ponadto Wnioskodawca w piśmie z dnia 28.02.2002 r. (k. 250 i n.) przyznał, że „na wnioskodawcy spoczywa cały ciężar utrzymania sieci”, co wynika z umowy z dnia 30.12.1994 r. nr 39/94 i porozumienia z dnia 2.02.1995 r., a co – zgodnie z poprzednimi rozważaniami – mogłoby być przedmiotem postępowania antymonopolowego, o ile zgodnie z art. 93 ustawy z dnia 15.12.2000 r., wnioski w tym zakresie zostałyby sformułowane do końca 1996 r.

Ostatni z zarzutów postawionych przez Wnioskodawcę, a dotyczący zmuszenia Spółdzielni do rozliczania się z odbiorcami wody (czyli członkami Spółdzielni) i odmowy uczestnika zawarcia z Wnioskodawcą umowy mającej na celu wspólną windykację roszczeń wobec nierzetelnych członków spółdzielni (k. 111) jest ewidentnie sprzeczny z wyrokiem Sądu Antymonopolowego z dnia 5.07.1993 r. sygn. akt XVII Ama 17/93, z którego wynika, że „Prawo spółdzielcze zawiera wystarczające rozwiązania prawne dotyczące kształtowania stosunków wewnątrzspółdzielczych; łącznie z możliwością ich kontroli przez sąd cywilny. Nie zachodzi więc potrzeba wpływania na te stosunki przez Urząd Antymonopolowy w formie decyzji wydawanych na podstawie ustawy antymonopolowej. Co więcej, takie działania – zdaniem Sądu Antymonopolowego – wykraczają poza przedmiot ustawy antymonopolowej, której z zainteresowania dotyczą nie tyle relacji istniejących wewnątrz danego podmiotu gospodarczego, ile stosunków zewnętrznych, w szczególności zaś na tle ograniczania przez niego samodzielności innych podmiotów gospodarczych z racji pozycji zajmowanej na rynku”.

Wnioskodawca stawiając analizowane wyżej zarzuty powołał się na naruszenie interesu publicznego (k. 251) przez Uczestnika, co uzasadnił tym, iż Spółdzielnia zrzesza 35,5 tys. mieszkańców.

Nie stwierdzając takiego naruszenia organ antymonopolowy wziął pod uwagę wyrok Sądu Najwyższego w Warszawie z dnia 29.05.2001 r. sygn. akt I CKN 1271/98, w którym stwierdza się, że „W pierwszym rzędzie należy zwrócić uwagę na cel i charakter ustawy z dnia 24.02.1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym ... Ustawa ta (poddawana licznym zmianom i uchylona ostatecznie z dniem 1.04.2001 r. przez ustawę z dnia 15.12.2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów) sama określała cel przyjętej w niej regulacji, jakim było zapewnienie rozwoju konkurencji, ochrony przedsiębiorców narażonych na stosowanie praktyk monopolistycznych oraz ochronę interesów konsumentów. Tak określony cel ustawy pozwala przyjąć, że miała ona charakter publiczno-prawny i służyła (podobnie jak obecnie obowiązująca ustawa) ochronie ogólnie społecznego interesu. Znajdowała zatem zastosowanie wówczas, gdy zagrożony lub naruszony był interes publiczny, polegający na zapewnieniu w odpowiedzi właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego. Rynek taki funkcjonować może prawidłowo wówczas, gdy zapewniona jest możliwość powstania i rozwoju konkurencji. Ustawa zatem chroniła konkurencję jako zjawisko o charakterze instytucjonalnym. Za zagrożenie lub naruszenie konkurencji w takim rozumieniu należy uznać zaś jedynie takie działania, które dotyczą sfery interesów szerszego kręgu uczestników rynku gospodarczego, a więc gdy dotyczą konkurencji rozumianej nie jako sytuację pojedynczego przedsiębiorcy, lecz jako zjawisko charakteryzujące funkcjonowanie gospodarki. Ingerencja organów działających na podstawie ustawy antymonopolowej uzasadniona była tylko wówczas, gdy służyła ochronie tak pojętej konkurencji. Celem ustawy nie była więc ochrona indywidualnego przedsiębiorcy”

Mając na uwadze :

- 1) analizę stanu faktycznego,
  - 2) przywołane w sentencji decyzji przepisy prawne,
  - 3) cytowane orzeczenia Sądu Antymonopolowego i Sądu Najwyższego,
- orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom – stosownie do treści art. 47938 KPC – odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatury w Bydgoszczy w terminie 2.tygodniowym od dnia jej doręczenia.

Otrzymują:

1. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Pojezierze” ul. Kołobrzeska 13, 10-444 Olsztyn.

1. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. ul. Oficerska 16 A, 10-218 Olsztyn.